

Asan Cakşılıkov

(1949)

Asan Cakşılıkov 6 ekim 1949 yılında Narın bölgesinin Tian-Şan ilçesine bağlı Miñ - Bulak köyünde doğdu. 1964 yılında Kuybişev adlı 8 yıllık okulu bitirdikten sonra, Bişkek'teki Politeknik Teknik Yüksekokulunun Hidroelektrik Fakültesinde okudu ve 1970 yılında mezun oldu. Daha sonra K. İ. Skryabin adlı Kırgız Ziraat Enstitüsünün Hidroelektrik Fakültesini bitirdi. 1983-85 yılları arasında Moskova'daki M. Gorki Adlı Yüksek Edebiyat Enstitüsünde eğitim gördü.

Şair iş hayatına Hidroelektrik teknisyeni olarak başladı, 1972 yılında Kırgızistan Lenin Gençlik Komünist Birliğinin Merkez Komitesinde yöneticilik, 1974 yılında Kırgız Yazarlar Birliğinde katiplik, 1986 yılında SSC Edebiyat Fonunun Kırgızistan'daki bölümünde başkanlık yaptı.

İlk eserleri 1962 yılından itibaren yayınlanmaya

başlamıştır. İlk şiir kitabı "Tanın huzuru" adıyla 1969 yılında basılmıştır. Şairin şiirleri Rusça ve diğer yabancı dillere çevrilmiştir. Şair R. Tagor'un, A. S. Puşkin'in, S. Marsh'ın, Y. Mecelaytis'in, L. Leonov'un v.b. yazarların eserlerini Kırgızcaya çevirmiştir.

A. Cakşılıkov Kırgızistan Lenin Komünist Gençler Birliğinin ödülünün sahibidir. 1978 yılında beri Kırgız Yazarlar Birliğinin üyesidir. Kırgızistan Cumhuriyeti Yüksek Meclisinin Şeref madalyasının sahibidir. Şairin aşağıdaki eserleri mevcuttur.

Tanın huzuru. Şiirler. F. Kırgızistan, 1969.

Öğle vakti. Şiirler. F. Mektep, 1977.

Huzurlu ilkbahar. Şiirler. F. Kırgızistan, 1979.

Tepe. Şiirler ve manzumeler. F. Mektep, 1981.

Kadife ter. Şiirler ve manzumeler. F. Kırgızistan, 1985.

Şefkat. F. Kırgızistan, 1987.

Şiirler

MIRZA TEREKTER

Calbırağı caşıl ört
Celbirtteşi celektey,
Katar tursa kanday körk,
Calañ mirza terekter!

Şuuldaşıp, obondop
Şamal menen alışıp,
İyilçeeğin şar koldop,
İyindeşe kalışıp.

Kündön küngö öydölöp,
Aydan aya cetilip,
Acıraşıp körbögön
Adamdaraday sezilip.

Körgön közgö caraşat
Idrektüü baldarday,
Namıs üçün canaşa
Katar tura kalganday.

Iyreybey da, kıyşaybay
Tekşi asmanga kökölöp,
Tamırlaşkan terekter
Köñülümdü kötöröt!

KANTSEK DAGI

Bargan sayın, bargan sayın
Ubakıttın uluulugun
Cürök tuyup kalgan sayın:

Uçuruñdu uzarta albay
Ubañın çok - ömür ötsö
Unutulup kalıp kalmay.

TİTREYEN KAVAKLAR

Yaprağı yeşil köz,
Dalgalamışı bayrak gibi.
Saf saf dursa ne güzel,
Sadecce titreyen kavaklar!

Kıpırdanır, şarkı söyler
Rüzgar ile birlikte,
Eğilenini eliyle tutup,
Eğiliverirler.

Günden güne yükselir,
Aydan aya ulaşır,
Hiç ayrılmayan
İnsanlar gibi hissedilir.

Gören göze yaraşır,
Sevimli çocuklar gibi.
Gurur için yan yana
Saf ta durmuş gibi.

Eğrilmez de bükülmez,
Hepsi birden göğe yükselir,
Anı kökten kavaklar
Gönlümü ferahlatır!

NE YAPSAK DA

Gittikçe, gittikçe
Vaktin yüceliğini
Yürek hissettikçe;

Zamanını uzatamazsın,
Vebalin yok, ömür geçerse
Unutulmaz var.

Ceri cerdey, kögü köktöy
Sen ötsön da - düynö cetik
Baarı barday, baarı töptöy.

Armanıñdı koyboy ılgap
Atkan tañga, kelgen keçke
Tura beret kolup bulgap.

Bu dünüyö kaydan calgan?
Uzatkansıp, ötkön bolup
Özü birok kalıp kalgan.

Biyliğine coktoy dabaa -
Ubakıttın ıldamdıgı
Iza kılat seni gana.

Erkindiğın canabagın -
Ömürüñdü özüñ bilip
Kaalaganday çaşaganıñ.

Karmaşkanga kağışı bar,
Tartsañ süröt, ırdasañ ır
Meldeşkenge carışı bar.

Kantsek dağı düynö cetik!
Ketskender bar - bizge ülgü
Keñ düynönü iyık sezip.

AZİZ ADAMDIN AÑGEMESİ

Al cerde aziz adam turat deşti.
Turmuştu öto sergek
Tuyat deşti.

"Sırt düynöñdü körgön közüm alibette
aziz kalgan, -
dedi mağa oşol adam, -
birok da can düynösü sergek candı
körböyt dep aytuu calgan,
düynönü körgön menen kançalar bar
körüp turup - körböy kalgan.
Tüşünüp catasıñı sözdü, balam?

Adamdın koş karegi caralgandan
Biröo sırttı,
Biröo içti
Körüügö büt könbü dep oylop kalam,
A balkım aç közdüktün azabınan
Kim bilet bara-bara
Adamdın koş karegi eköo birdey
Kim bilet sırttı gana karap kalgan?!
Tüşünüp catasıñı sözdü, balam?

Tınınga közdü cumçu,
Tazara, kana tunçu.
Kutulçu mayda ubaradan.
Kana, balam,
Özüñdü izdep körçü karañgının aalamınan,
Ölümdön tirüülükte izdegendey,
Carıktı izdep körçü karañgıdan
Tüşünüp catasıñı sözdü, balam?

Toprağı toprak, göğü gök gibi,
Sen geçsen de, dünya kâfi
Her şey var gibi, her şey eşit gibi.

Hasretini bırakmaz seçmeye,
Atan tana, gelen geceye,
El sallayıp durur.

Bu dünya nasıl yalan?
Uğurlar gibi, geçmiş gibi
Ama kendisi kalan.

Beyliğine yok gibi deva,
Vakit ne de hızlı
Gücendirir seni sadece.

Erkin ve bahtın,
Ömrünü kendin bilip
İstedığın gibi yaşadığın.

Sataşana darbesi var,
Çizersen resim, söylersen şarkı,
Yarışmaya yarışı var.

Ne yapsak da dünya kâfi!
Gidenler var bize örnek
Geniş dünyayı kutsal sezip.

AZİZ İNSANIN HİKAYESİ

Orada aziz adam yaşar dediler.
Hayatı oldukça tez,
Hisseder dediler.

"Dış dünyayı gördü gözüm elbette
aziz kaldı,
dedi bana o adam,
ama iç dünyası uyanık olanı,
görmez demek yalan olur.
Dünyayı görsele de niceleler var,
Gördüğü halde göremeyen.
Anlıyor musun sözümü, oğlum?

İnsanın gözbebekleri yaratıldığından
Biri dışı,
Biri içi
Görmek için mi diye düşünürüm,
Belki de açgözlülüğün yüzünden
Kim bilir git gide
İnsanın gözbebeğinin ikisi de aynı
Kim bilir ikisi de sırta bakar haldedir?!
Anlıyor musun sözü, oğlum?

Bir anlık gözünü yum,
Temizlen, haydi berraklaş.
Kurtul ufak tefek uğraştan.
Haydi, oğlum,
Kendini ara gözbebeklerinin aleminden,
Ölümden hayatı aramak gibi,
Ya da aydınlığı ara karanlıktan
Anlıyor musun sözü oğlum?

Közdüülör körüş kerek içti, tıştı :
İri aldı can düynöñdü karap çıkçı,
Özüñdö mayda barat karmaş çokpu,
Baykaçı, beykuttukpu, tınçılıkpı?

Deeriñdin küzğü tutkun kündö karap,
Koyulat kimge bolsun
Uşul talap.
Tüşünüp catasıñbı sözdü, balam?

Emneni aytsam bolot dağı sagan?
Cek körböy, aç közdöñböy, cekelenbey
Kelip ketme nersege cetelenbey
Caşoonu süyüp tursa dilden adam
Andayga azizdik çok,
Tüşünüp catasıñbı
Turmuşstun birimdigin körgün, balam.

*Gözlüler görebilmeli içi dışı;
İlk önce iç dünyana bir bak,
Kendinde ufak tefek bir şey yok mu,
Fark et, dağdağsızlık mı, sükunet mi?*

*Şuuruna ayna tut her gün bakıp,
Edilir kime olursa
Bu talep.
Anlıyor musun sözü, oğlum?*

*Neyi söylesen daha sana?
Nefret etmeden, açgözlülük etmeden, bencillik etmeden
Gelip geçici şeylere aldırmadan
Hayatı severse insan yürekte
Böylesine azizlik yok,
Anlıyor musun
Hayatın bütünlüğünü gör oğlum.*